

نورلۇق يۈزدى

نۇركا دىيارىنىڭ ئاشراقلىرىنىڭ يىغىنى

جىلد : 2 — 22

آغستوس 1928
اۋنىدىنچى سەنە

سايى : 8 — 202

« استانبولی، دشمن ائله قاپتیلان اوجاغمری
وسری بردفمه داها دوشوندم . ذاتا استانبول ،
اودامزده ، دیوارده آسیلی دوران برلوحه کی ،
دائما خیالمنك اوکنده حاضر دوریوردی . كونك
ایشینی طیشمنی آیدینلاتیور، کیجه نك قارا کانی ایه،
ایچمنی آیدینلاتیور ، اصل کیجه سساعتلرنده
روحك آفتلری کنیشلیور . . ایچمنده کی هجران
بوللری آچیلمايه باشلیور . . . »

بو املی خطابه کنجکله یکی وظیفه لر تحمیل
ایتدیره ن بر جمله ایله نهایت بولیور . .
« سوکلی اوجاغم ! مبارک حریمکده تورک
ملتی ایچون چالیشان چوققلریکک حیات اوغواتیسی
بر آن اکسک اولماسین . . . »

بروسه نك کیری آلدینی زمان بویوک ملت
مجلسنك اسکی بناسی اوزرنده ایراد ایتش اولدینی
خطابه ده ملی مجادله ایچون چالیشانلر ایچون تخصیص ایدیلن
سطرلر باشلی باشنه برر ائردر . چوق زمان اك كوزل
شیلری کورور ، سه زهر و حس ایده رز . ایشته
بو کوروشیمز کوزه لککاری سه زده لری قونده ،
حس ایتدکاری جانلیقده قلملر ایله ، سوزلر ایله یاشاتانلر
صنعتکاراسمنی قازانلر . . بر تورک ضابطی قارشیسنده
حرمت دوبارز . اونك یابدینی بویوک خدمتلری هر
آن سه زهرز . فقط هیچ بر زمان حمدالهک بویوکوزل
سوزلری کی قوتلی و جانلی اوله رق نقل ایده مه یز .
حمدالله صبحی بک تورک ضابطلرندن بحث ایدرکن :
« سنك کوزلریکک ایچمنده ، جنوبک قیزغین چولاری
طوتوشوب دوریور ، سنك کوزلریکک ایچمنده ،
قاقاسک بوزلی داغلری بوروشوب دوریور . سنك
کوزلریکک ایچمنده ، ملاز کرد اووالری ، پاسین
اووالری سربلوب دوریور ، وطن سنك ایچمنده
باشیور . « دیور . بر تورک ضابطی ایچون وطنك
نه اولدینی ، اونك چار پشدینی هر کوشه یی ، اوغرینه قان
دوکدیکی هر دیارک آیریلایمه جنی قدر قوتلی بروطنی
بولندینی بوجله دن دها بلیغ برشکلده افاده قابلیدر ؟
ملاز کردلی بر ضابطك قدیفه قلمه بوللرنده
جان ویرمه سنی بوجله نزه جانلاندیرمیوری ؟
ارضروملی بر قهرمانك بروسه اتکلرنده حیاته وداع
ایتمه سنی بویوکوزل سوزنر قادار یاشاتان نه اوله بیلیر ؟
« داغ بولی نك هر جمله سی انسانی کونلرجه اوزرنده
دور دیروب دوشوندیره جك قادار قوتلدر . « داغ
بولی » حقنده بر یازی یازایلمک جرأتدر . . . »

بورایه قادار دیزیلن و یازیلان سطرلر نك بر
دوشونجه ایله وجود بولمدر : بویوکسک روحلی
خطیبه قارشى دویولان حرمت و محبت . . حمدالله
صبحی نك بویوکوزل اثرینك مککافی کون کچدکجه
صاحلری بر آز دها بیاضلاشان ، روخنده کی آقار
بر آز دها اکیله ن بویوکسک خطیبك آناتولینك
ایچلرنده دوداقلرینه تبسم سورده جك کوزلرندن یاشلر
بلیرته جك بر خطابه یه شاهد اولما سی . . اوجاقلیلرک
بویوکوزل روحلی ، یوکسک دوشونجه لی اوجاقلیلرک
کنج باباسی حیاته بوندن باشقه بر امل ، بوندن
باشقه بر آرزو تعقیب ایتمز . . او ، سنه لرجه
اوجاق چایسنك آلتنده شخصی آرزو و امللری
اونومش محترم بر شخصیتدر . تورک کنجکلی
« داغ بولی » نی وجوده کتیره ن بویوکسک
شخصیتدن بویوککافی اسیر که مه یه جک ، اونك
کوکسنی افتخارله قیاباره جق بر چوق حمداللهلره شاهد
ایتمکجه چالیشه جقدر .

داغ بولینك ایزلرنده

13 آغستوس 928 تاریخلی وقتدن :

محرری : هفی سرها

« داغ بولی » ایچین چوق شی یازیلدی . فقط
یازیلانلرک و یازیلاجه نلرک اوکا یکی بر شی علاوه
ایده جکمه ایستایورم . او ، باشلی باشنه بویوکسکه لن،
بول ایله برابر یورویهن بر یولجیدر . نه دوست
الارک اوزاندینی آلفیش دکنسکلرینه دایانیر ؛ نه
دویشان بیله کلرک کره جکی زنجیرلر قارشیسنده
دورور .

بیللر وار ، که ادبیاتزده زنکین صنعت کروانلرینك
قوناقلادینی سهرین کولسکلی بر واحه منظره سی
کورمک نصیب اولمایور . بویوکبولری قورومش ،
یشیللککاری زهیرلی ساملرله قاورومش چولدن
زمان زمان نك باشنه جسور بر آتلی کچیور . کسکین
کوشیله قیویلجیملانان نالار اوستندنه ، خرمانیسی
روزکار و سرعته دولو ، اوچان بویوکسک بلیکه
احتشاملی بر کوزه لککی وار ؛ فقط بویوکیش افق
ویو درین کوکلر بویوکدارله قانمایور . ایچمنده بیتمه ی
بر آتش ، صوکی که یین بر صوایش طوتوشورکن ،
بونلر آزددر . بوتون صنعت اثرلری بویله : ادبیات
کسکه یور ، رسم دوغورمایور ، موسیقی دیلسر . .

ایلك سه زهن او ابدی . او کوچوک باش سپری بو کون یوزلرجه یالچین قوله سیله بوتون وطن چه وره سنی قوشاتان . معظم بر قلعه در . ذاتا ایلك اوجانی قوران ، ایلك قورولتانی طویلایان حمدالله ، سیاسی حدودلرک کریسنده بر ایچ قلعه نك احتیاجی ده ایلك دویان آدامدی . اوجاقلر اجتماعی بارانری ساراجی بوتون واسطه لره مالکدر . یابانچی خسته خانه لرینک یانی باشنده آچیلان اوجاقی صحت یوردلری او زنکین وشبهه لی مؤسسه لری قایندی . بو غزا مبارک بر ظفره یول آچدی . کوپلی ایله اوجاقلر تمانسک چوق عزیز نتیجه لرینی کوردک . هم بوتلر صانقله پنه رمی ؟ . .

« ایده آلیست » حمدالله صبحی ، ملتچیلک تاریخمیزک ایلك صیغه سنده اونک آدی کبر وباشنک اطرافنده بر هاله واردر . فقط بو هاله ، بر فیرچا و بر آزیالدرک یاراتدینی آلتون بر دومان دکلدر . بو هاله ، اونی سه وهن و اونک اطرافنده خالقانان قبلرک ایشیفندن دوغان بر محبت نوریدر . نه موطلو اوکا که بو نوره عمرینک هیچ بر زماننده خیانت ایتهدی . دوست حمدالله صبحی ، غایه آرقاداشی حمدالله صبحی ، مبعوث ونهات وکیل حمدالله صبحی دایما عینی چهره بی طاشیدی . اونی دوشمکدن قورتاران بو یوک قاعده ، اوستنده دوردینی واوستندن اوزاق امید افق لرینی سیرایتدیکی ایده آلیستکی در . اوجاغم دیدی و ایچنده دوغدینی جانیدن زیاده کندی رؤیاسنک کنیشه دیکی ، کندی امیدنک نفس آلدینی یوویه صادق قالدی . اولیک حیات ، اونی اوجاقدن اوزاقلاشدیرمادی . ییکی باغله اوریاه برچینه دی . کوچوک (دمیر) و مینی مینی (اوزقول) اوکا اوندده اوجانی دوشوندورویور .

حمدالله ، اوجانی بر فکر آتشی تاتی ایدر وهر وکر جمله سی کی اونک قارشیسنده هیچ بر سدک آیاقدی دورامایاچفته اینانیر . سیاسی حدودلره باغچه لری آیران دیوارلردن فضله قیمت ویرمه ز . او دیوارلرک آلتندن آغاچلرک کوکله ری ، اوستندن یاپراقلری ناصیل برله شیرسه ، فکر شیمشکلرینک وکوکل چارپینتیلرینک ده سیاسی حدودلری بر سنک کیی دایک ده شیک ایده جکنه قاعدور . « داغ یولی » نده بو ایمانک ایزلرینی کوریویور . بن ، کوچوک بره قاله نك دارچرچیوه سی ایچنده هم کایشی کوزل بر قاچ نقطه بی سه چک اضطرار ایله اهمیتلی دوراقرده ایسته دیکم قادر قالامایورم . نه یازیق که بو موضوع ،

« داغ یولی » ایشته بویله بر زمانده چیقدی و بو اریله حمدالله صبحی ، قیوبلجم بولوتلری اوستنده اوجان اوجسورتک آتلیلردن بریدر . بن ، بر ، نقد دکیل . بوسفنک بوتون بر عمری قوشاتوب یوتان کنیش علم حدودلرینه ، انسانی بیلدیران قورقونج مالزیه سیغیلرینه محتاج اولدیغنی بیلیم . بوسطرلرک اویله بر دعواسی یوقدر ؟ فقط عالم اولمایان ، نقد اولمایان بن ، صنعت معبدینک ایمانی بوتون برقولییم و اومبارک قبه ده یانان هر یکی چراغ اطرافنده قاناتلرینی یاققدن ذوق آلان بر پروانه عشقیله دونه رم . ایزلرنده یورددیکم بو اثر ، بنی اوچ شخصیتله قارشیلادیردی . صنعتکار وخطیب حمدالله صبحی ، ایده آلیست حمدالله صبحی ، انقلابچی حمدالله صبحی . . . بو اوچ شخصیتک هر بری داغ یولنده آیری آیری برر صارب تپه در . ذروه لره چیقماق ایچین ایچیکزده اکر قارتالیرک قارماز صافراسی یوقسه واکر وروککزده ملی ایمانک ایشینی یاغامشه ، بیهوده اوغراشما بیگز . درین بر یورغونلق ، اوزون بر دیز تیره مه سنندن باشقا الکزده برشی قالمایه جق . . .

صنعتکار وخطیب حمدالله صبحی ، روحنک منشورندن سوزولورکن ، بیک رنگلی بر بولوتی بورونه ن ، فکر لرینی حس وخیالنک قوتلی قانادلری اوستنده کوکل عربش لرینه چیقاران بر بختیاردر . خلقت ، چوق نادر زمانلرده اونی یاراتدینی آندکی جوهر دلکی کوسته رر . حمدالله ، هیجانی قلبی ، سینیرلرینک حساس آنته نی ، زنکین خیالیله انی بر شاعر ، تمیز ، پوروزسز ، آقوردلی سسیله بو یوک برخطیدر . موسیقی ایله شعرک برله شمه سنده کی انکین کوزه لایکی تعریفه یلتنمک ایسه نه به یارار ؟ او ، مملکتیزده کرچه ایلك خطیب دکلدر ؛ فقط خطیب لک اونکله باشلار . « داغ یولی » نده زنجیرلنن فکر « طور » لری ، بو حقیقی هیچ کیمسه به نصیب اولمامش بر بلاغته سوبیله یور . نطقلرک پک آزی اوقوندینی وقت ، دیکلندیکی زمانکی هیجانی ویره بیلیر . حمدالله ائری ، کتابلردن ایدیندیکم بو قناعی ده صارصدی . « عزیز اوجاقلی خطبه سنی اوقورکن اورپه ردم . کوزیمه دیوان یولنده کی ایلك اوجاغمز کلدی . او بووا ، بر عناصر محشرینه دونن استانبولده ایلك ملی سپردی . سمت سمت کوروغمه ز ؛ فقط شدتله حس اولنور قلعه لرینه چکیلیمش روم ، بوغار ، آرناوود ، چرکس ، کورد الخ . . . قالا بالقرینک ته لکسه سنی

جلد لره آيرلسي لازمكلك درجه ده كنپشدر .

داغ يولنده بر ضيافت

14 / آغستوس / 928 تاريخي اقدامدن :

محرري : بهلول نوري

باطله ليمانندن ويريلن بر امر اوزرينه مالطه آداسنده (پوليوهرستا) حبسخانه سنده ايكي سته يه ياقين موقوف قالمق مظهريني احراز ايتدكن صوكر ا يكي دوغان ملي حكومتك تشبيلري سايه سنده آرقاداشلرمله برلكده وطن ساحلنه ، اينه بولي يه اعاده ايديلشدم .

اورادن صراكزه كيدييوردم . بوتون نقليه واسطه لري عسكره تخصيص ايديلش . هم مشقتلي ، هم خوش برسياحت . مشقت مادي ايدي . بونك اهميتي يوق . فقط ايكي سنه در جدا بولونديقمز وطنك يكي منظره سي ، يكي روح ، يكي فعاليت بزي (بعث بعدالموت) ه نائل ايتمشدي . آنقره ده غازي هيكلنك آلتنده ، صرتنده مصري طاشيبان ، عسكري قياقتلي تورك قادينك طونجندن دكل ، آندن ، قاندين ، غنمدين ، ارادتندن ياپيلمش يوزلرجه ، بلكه بيكارجه نمونه لري ، قافله لره اوردويه لوازم طاشيبورلردى .

بول آلدجقه اورته آنادولو يايلاسنه چيقيوردق . يوكسه ليورز : هر راقده روحزده بر آرزداها يوكسه ليور . قسطمونينك اورمانلري ، اويوجه اياغاز داغي ، قارلي تپه لر ، مناره كي چلملر ، دره لر وكچيدلر ، قصبه لر وكويلر هپ جانلي ايدي ، جانلشمشدي . او بيتمز توكنمز آغاچلر ، آنقره سمتمندن آسهن روزكارله موزون ومقني سوزلر سويله يورلر ، بروطن نقراتي تكرر ايدييورلردى . بوسمي آكلامق كوچ دكادي .

بول آليور ، صرحه لري كچيورز : پك يوكسكلرده ايدك . اووه نك اورته سنده برداغلر سلسله سي ... بونك اوزرنده ده بر كوچوك اووا ، ظريف بريايلا كوزومزه چارپدي . بوتون آنادولويه ناظر بر كرسي ! اونقطه يه ياقلاشدجقه غريب بوينا كوروونمكه باشلادى . اسلوبى اسكي دكلدى . الك بارز خاصيتي شماله ، شرقه ، جنوبه ، غربه متوجه اولان درت مناردلى بو اوجاق نه در ؟ سؤالمزه كويلولر جواب ويردى :

— بوراسي بر تكيه در .

— تكيه مي ، نه تكيه سي ؟ مولوي مي ، رفاعي مي ،

نقشيمي ، بكتاشيمي ؟

انقلابجي حمدالله صبحي ، صوك انقلاب ، اوني حاضر بولمشدي . آنادولوده كي يكي معجزه نك آله ودين برده سي داها صيريلادن اونك نبضلري وورمش وبويوك رئيسي آرايارق اوجاگك خدمتي تقديم ايتمشدي . بيللرجه سورهن چارپشمالر تورك وطني ، قان دالغارلنده چاققانان برصاله دوندوردى . بوصال بركون استقلالك اطرافي چليك داغلرله كمرلي امين كورفزيته قاووشدى . غرا بيللريته قادار اوني كوزل كلكه لري ، صنعتلي جمله لري و آهنگلي صداسيله طانيشديق . بر حواري قادار صبرلي واي يوزلو « حمدالله » ك بر باشقا سياسي ده مجادله تاريخك قيزيل آيدينلغنده كوردك . بوسما يالچين وچتميندر . « چركس ادهم » ك خيانتني نه كور ، نه كسكين برسس ونه شامياز برصابتله كوسترمشدي ...

ارضرورم معوفى ضيا افندي يه جوابي ، انقلاب اوردوسنك فكر ساحه سنده اك يوكسك واك موقوف مجوميدر . زمانغري كچمش كونلرله اوله ن صحيفه لره اونك دوداقلري ، قارتال ياغلرلنك كسكين مقاصي كبي دوشمان اقتدارليني كسوب پارچالا يوردى . شو سطرلري كيم بيلير قاچ كره او قودم :

« برملككت سياسيته باقيسكنز ، اخلاقي اوراده كورورسكنز . بر ملكت كه صوصمشدر . قورقوبور ، باشنده كي آدمرك ديني ، سياسي ، زمروي و باعائلولي تضيقنه قارشى داقا ووقلفدن باشقه بر شي ياغا يور ، او ، اخلاقاً متردى در ، آشاغى در . بر دوركه حكومتي تنقيد وصراقبه ايددر ، قناعتني مطبوعاتنده ، كرسي سنده و هر برده سويله ر ، اونك اخلاقي يوكسكاشدر . سياستك بو كنيش شكلي ، يوكسه لن او اخلاقدن دوغمشدر . »

حمدالله ، يكرى سنه در كبريشديكي مجادله ده اك كنيش سس حريتي انقلاب بيللرنده بولدى وانقلاب كرسي سندن كوكنك بوتون قوتيله هايقيز . مقده كي مقدس ذوق طاتدى . اوفوركن بزي وجده قادار يوكسه لته ن بو كوزل سوزلر ، كيم بيلير ديكله يلري نه حاله قويتمشدي ؟ بن شيمدى الك چوق بو محروميتك آجيسني دو بويورم .

« داغ يولي » نك بويوك آنا خطرلندن برى ده ادني قيمتيدر . اوغولتولي روزكارلر ، غرايت قايالري ناصل آشيندبرماز ، جالالارسه ، ملي كيتبخانه مزه يكي و اوده نه ز بر قيمت باغيثلايان بو اثر اوستندن زمان ده اوبله باريلتلي بر ايز برافارق كچه جكددر .